

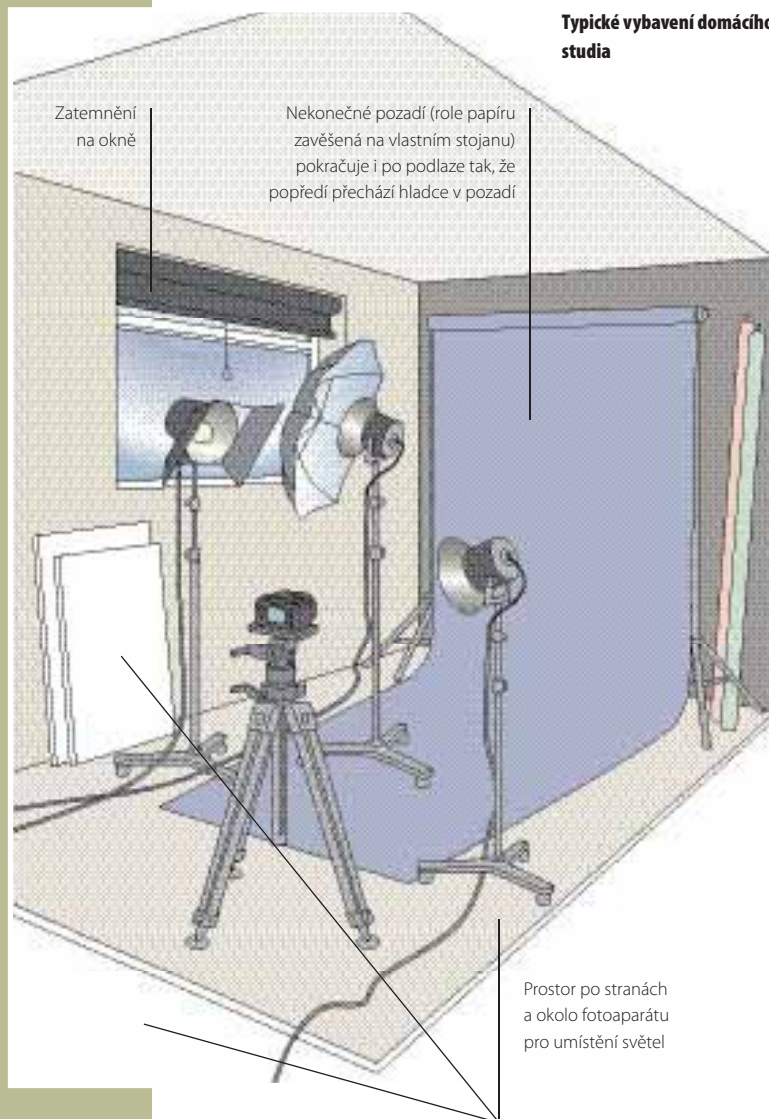
Kapitola 5 **SVĚTLO VE STUDIU**

Zařizujeme studio

Při fotografování ve studiu má fotograf vše pod kontrolou. Nastavení osvětlení a pozadí lze provést tak, jak by v terénu jen s externím bleskem nebylo možné.

Pro studio nepotřebujete žádnou speciální místnost. Ve skutečnosti lze mnoho místností (třeba i garáž) ve studio dočasně proměnit bez nutnosti větších úprav. Avšak potřebný prostor je mnohem větší, než si většina začátečníků uvědomuje. Rozměry studia jsou do určité

Typické vybavení domácího studia

míry dané fotografovaným objektem samotným (malé předměty můžeme fotit na stolku či lavičce), důležitý je také prostor okolo předmětu.

Vzdálenost fotoaparátu od objektu také závisí na použité ohniskové vzdálenosti. Při portrétní fotografii nebo produktové fotografii se obvykle budete vyhýbat extrémně širokoúhlým objektivům. Používané základní (standardní) nebo krátké teleobjektivy pro portrétní snímek osoby či předmětu objekt nezdeformují tak jako širokoúhlý objektiv. Jejich použití ovšem vyžaduje poněkud více místa.

Stejně tak je důležitá i vzdálenost fotografovaného objektu od pozadí. Čím je větší, tím větší máte prostor k tomu, abyste dosáhli pomocí hloubky ostrosti rozostření pozadí. Stejně důležitá je tato vzdálenost i kvůli možnosti odděleného osvětlení pozadí a objektu. Při fotografování osob by měla být jejich vzdálenost od pozadí alespoň 1 m.

Studiová světla se stojany jsou velká a neskladná. Jejich velká stojná plocha kvůli stabilitě zvyšuje nároky na šířku místnosti. V úzké místnosti se světla a odrazové plochy hůře udržují mimo záběr. Také nelze upravovat výkon světel jejich prostým odsunutím.

Pro pohodlnou práci s fotoaparátem je rovněž potřebný dostatečný prostor za samotným fotoaparátem. Místo za fotoaparátem je nutné také k umístění čelních světel a jejich stojanů.

ZDRAVÍ A BEZPEČNOST

Studio je změt kabelů táhnoucích se k ne zcela a sto procentně stabilním stojanům. Fotografové, pomocníci i fotografované subjekty mohou snadno zakopnout, praštit se či skončit pod padajícím vybavením. Práce s elektrickým vedením a se žhavými žárovkami a trubicemi blesku vyžaduje také vysokou opatrnost.

Nečekejte, až se nějaká nehoda skutečně přihodí. Udělejte vše, co je možné – nebezpečí můžete zmírnit už pouhým přilepením kabelů ke stěně nebo odklizením nepotřebných tašek a obalů. Upozorněte všechny, kteří se pohybují po studiu – zejména příležitostné návštěvníky, na rizika a nebezpečí číhající ve studiu.

Nepodsvícené pozadí

Podsvícené pozadí

SVĚTLO A TMA

U obou snímků byl použit stejný arch modrého kartonu. Je ohnut do oblouku tak, že tvoří zároveň podložku i pozadí, vytváří tedy tzv. „nekonečné pozadí“. Barvu a rozložení tónů můžeme ovlivnit osvětlením.

Místnost o rozměrech asi 5 m na délku a 4 na šířku je pro portrétování ideální. Pro skupinové fotografie nebo fotografování celé postavy však již budou potíže s nedostatkem místa.

Abychom se vyhnuli problémům s mícháním barev osvětlení, je třeba zakrýt všechna okna dobrými závěsy či stínidly. Pokud není nic podobného k dispozici, použijte alespoň ztemňující materiál. Stěny, stropy a podlahy by měly být bílé, šedé nebo černé – opět kvůli kontrole nad barevností.

BAREVNÁ OBLOHA

Vzorované pozadí vyvolávající dojem dramatické oblohy je oblíbenou náhradou za jednobarevné plochy. Toto purpurové látkové pozadí, zvané New York, vyrábí Lasolite.

POZADÍ

Je k dispozici v dostatečně širokém sortimentu barev, látek a vzorů.

Papírová pozadí jsou často v jednoduchých barvách včetně černé a bílé, protože když se část zašpiní, lze ji snadno odstříhnout a vyhodit.

Pokud zamýšlíte pozadí používat často, zvažte, jak je materiál odolný skvrnám a jak se žehlí. Vhodné jsou otíratelné a pratelné materiály, obzvláště u světlých odstínů.

Pokud máte dostatek prostoru, lze barvu a odstín pozadí do značné míry ovládat světlem. Bílé pozadí se může změnit v černé, pokud ho neosvítíme, a v mnoho dalších barev pomocí barevných filtrů.

Poříďte si co největší pozadí, vzhledem k danému prostoru tak, abyste mohli pohodlně zabírat z více úhlů. Čím menší je místnost, tím větší bude třeba pozadí – budete potřebovat větší úhel objektivu, který zabere více z pozadí.

Stojany na pozadí

V trvalém studiu je pozadí většinou zavěšeno na tyč připevněnou ke stěně. Samostatný stojan pro pozadí, jako je této ukázce, se skládá ze dvou sloupů a příčky pro uchycení látky či papírové role. Jeho předností je vysoká mobilita a přizpůsobivost.

Table top

Mnoho předmětů, které budete chtít fotografovat, nepotřebuje velké pozadí. Když fotografujete předmět určený k prodeji na internetu nebo umělecké zátiší, je stůl k aranžování předmětu i pozadí často mnohem příhodnější. A stůl – table je i původem názvu tohoto druhu fotografie, která se u nás často označuje i jako produktová, případně reklamní. A nemusí to být přímo speciální fotografický stůl, často postačí stůl jakýkoli.

Především kvůli světlu potřebujete skutečně mít dostatek místa okolo stolu, abyste mohli pohodlně manipulovat s nejrůznějšími odraznými plochami, stojany a stativy a nastavit je do optimální polohy. I tak lze stůl i s veškerým nezbytným příslušenstvím, na rozdíl od portrétního studia, umístit do skoro každé místnosti.

S pozadím se v tomto malém měřítku mnohem lépe zachází. Stačí na stůl položit větší arch papíru nebo kus látky a přehnout je přes krabici či stoh knih a vytvořit tak zaoblení. Mnohdy můžeme předmět fotit z výšky a tak není třeba pozadí dělat nijak vysoké. Pozadím se stává povrch, na kterém předmět leží.

ZLATÁ ZÁŘE

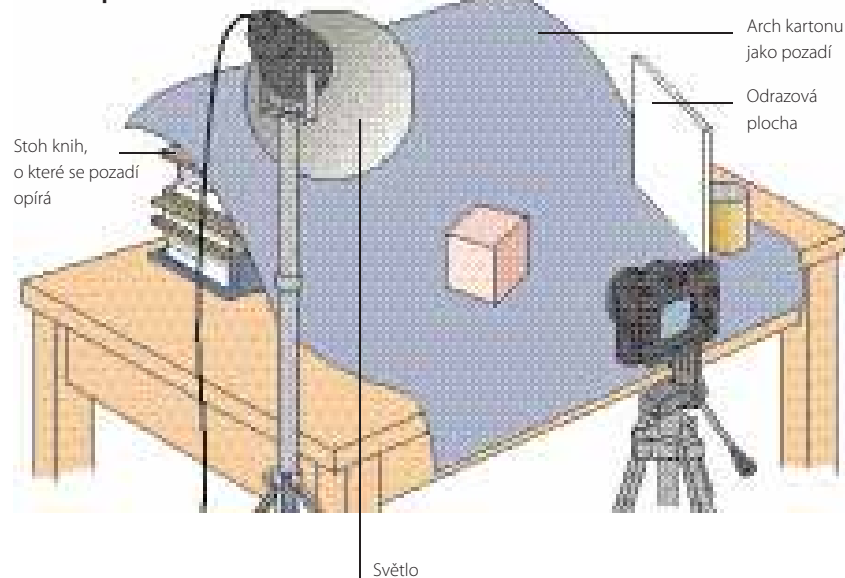
Tyto kapsle s rybím tukem byly osvětleny na improvizovaném stole. Světlo pod deskou plexiskla, na kterém jsou kapsle uloženy, tvoří podsvícení.

STARÝ FOTOAPARÁT

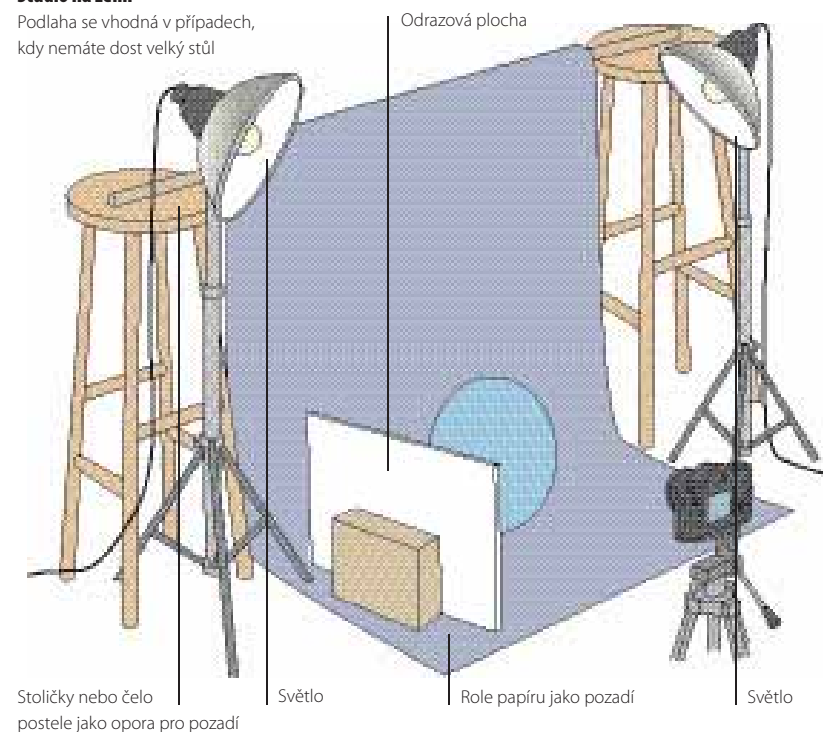
Tento starý aparát byl vyfotografován na podlaze. Byl trochu vyzdvižen malou krabičkou položenou pod tmavofialovým pozadím. Fotoaparát byl uchycen ve stativu Benbo, aby byl při nízkém úhlu stabilní.

Základní uspořádání na stole

Studio na zemi

Podlaha se vhodná v případech, kdy nemáte dost velký stůl

Již jednou zmíněný samet je ideální volbou pro barevné i černé pozadí, protože se neleskne. Bílá se často používá při fotografování výrobků, protože bílé pozadí je vhodné pro následné maskování a tvorbu ořezové cesty na počítači. Na stole se však v plném rozsahu scény jasné bílé pozadí vytváří obtížně, nejlepším řešením je výrobek podsvítit. K tomuto jsou vhodné speciální fotografické stoly.

SPECIÁLNÍ STOLY

Fotografické stoly nebo stoly pro zátiší jsou konstruovány přímo pro menší studiovou fotografii. Vyrobeny jsou ze zakřiveného plexiskla, které vytváří čisté bílé pozadí pro následné zpracování snímku. Ke stolu mohou být připevněny další pozadí různých barev a vzorů.

SVĚTELNÉ STANY

Ve fotografii výrobků je častým a velkým problémem lesklý povrch fotografovaného výrobku, který odráží dopadající světlo. I když rozptýlení světla může pomoci, ale velmi lesklé povrchy mohou zrcadlit i váš fotoaparát, stativ a jiné ateliérové vybavení, které je obklopuje.

Používanou pomůckou je světelný stan, ve kterém je celý předmět ze všech stran obklopen difúzním materiálem, který světlo umístěné mimo stan změkčí. Jediný malý otvor ve stanu je určen pro objektiv.

Jen malá část stanů je přizpůsobitelná všem předmětům. Kuželovité stany bez rohů jsou velmi vhodným komerčním řešením. Jinou možností je vyrobit si svůj vlastní stan podle svých potřeb z bílé bavlněné látky nebo z nylonu.

Bez světelného stanu

Se světelným stanem

ZBAVTE SE ODRAZŮ

Nebylo snadné zachytit tento starobylý mosazný fén, protože nablýskaný kov zrcadlil fotografa, stativ i světlo. Problém vyřešilo připevnění bílého plátna okolo předmětu. Bílá barva použitého difúzeru potlačila barvu mosazi, což se později dalo snadno napravit ve Photoshopu.